

дапамагае каманда»

— Ці патрабавальныя вы як галоўны мастак?

— Сваім цэхам я вельмі дава-раю, супрацоўнікаў паважаю. Мы раімся, як можна ажыццявіць тую ці іншую задумку. Бывае, я пры-думляю нейкую ідэю, але не ве-даю, як яе рэалізаваць. Звычайна мяне пытаюцца, як нешта зрабіць, і я павінна ў любым выпадку даць расэнне. А тут працуюць такія прафесіяналы, што часам я пы-таюся: а як гэта можна зрабіць? Калі прыношу ідэю, а ў нас у тэ-атры прапануюць некалькі вары-янтаў ажыццяўлення і ў мяне ёсць магчымасць выбраць той ці іншы варыянт, — проста прыходжу ў за-хапленне.

тэатр гэтым і ўнікальны: істотны маштаб лялькі ў адносінах да ча-лавека. Можна стварыць 100 казя-вак, якія будуць бегаць па чалаве-ку, — вось і Гулівер сярод ліліпу-таў. Ці можаш зрабіць агромістага салдата, якога дзеці (а іх іграюць маладыя акцёры) знайшлі ў лесе, з вялізнай вінтоўкай — метры тры. Якое ўражанне гэты салдат зрабіў на дзяцей? У драме складана пе-радаць такія суадносіны, там час-цей адзін маштаб. Але ў «ляльках» рознамаштабнасць у адносінах да чалавека дае цікавы эффект.

— Вы «правяраеце» свае ра-боты да таго, як яны пойдучь у тэатры? Магчыма, паказваеце бліжэй?

Можна прыдумаць што заўгод-на, але не ведаць, як гэта тэхнічна ажыццявіць. І калі ёсць такая пад-трымка ад супрацоўнікаў, то цудоў-на. Па-першае, для іх гэта таксама творчая праца. Па-другое, да та-кога ўзроўню прафесіяналізму не адзін год трэба ісці, бо няма пад-ручніка, як зрабіць ляльку, каб яна была жывая, магла хадзіць, лётаць, крычаць... Галоўны рэжысёр тэат-ра Яўген Карняг з нашым другім мастаком-пастаноўшчыкам Воль-гай Дваравой рыхтаваў дзіцячы спектакль «Ківі» на Малой сцэне, там дзеючыя персанажы — птушкі. Я бачыла, колькі варыянтаў было: птушка з такімі нагамі не ходзіць, а калі ногі зрабіць іншыя, то акцё-ру нязручна, а трэба, каб лялька магла быць блізка да дзяцей, пры-тым, што сцэна маленькая... Пера-раблялі некалькі разоў, пакуль не знайшлі прыдатны варыянт. І гэта толькі ногі адной птушкі, а іх там некалькі! А яшчэ павінны быць жывыя крылы... Калі робіш вялікі спектакль для вялікай сцэны, лялькі могуць быць вельмі розныя і даво-лі складаныя па механіцы. А калі робіш ляльку, якую можна разгля-даць зблізку, хочацца, каб яна была вельмі дакладна зроблена.

Насамрэч ажыццяўляць цуд да-памагае вялізная каманда, таму што можна прыдумаць усё, што заўгодна, але яно не спрацуе, калі не пастараліся супрацоўнікі роз-ных цэхаў тэатра і акцёры.

— Вас як мастака-пастаноў-шчыка адзначылі расійскай прэ-міяй «Залатая маска» за спек-такль «Тоўсты сшытак», дзе былі цікавыя лялькі...

— Вельмі любіла гэты спек-такль, шкада, што ён ужо не ідзе: сіл у яго ўкладзена было вельмі шмат. Лялькі там былі розныя: ад маленькіх да вялізных. Лялечны

— Магу паказаць. Галоўны, ка-нешне, заўсёды рэжысёр, з якім працуеш. І мужу я заўсёды паказ-ваю свае работы. Ён не мастак, але можа збоку паглядзець і нешта падказаць.

— А што для вас у адзначы-вашай творчасці больш важна: калі ацэньваюць гледачы, калі вы ацэньваеце сябе самі або ацэнка прафесіяналаў?

— Я да сябе больш прыдзіраю-ся, чым іншыя, напэўна. Я ведаю, дзе і да чаго ў мяне былі пытанні. Часам чытаю водгукі, якія трапля-юць на вочы, але спецыяльна не гляджу. Мне прыемна, калі калегі, якім тэатр блізка і дарагі, даюць вы-сокую ацэнку маёй працы. Часам я магу зайсці ў залу, паглядзець спектакль і потым назіраць, з якім настроем людзі выходзяць. Але гэ-та бывае вельмі рэдка.

— Што змянілася ў працы са статусам галоўнага мастака тэ-атра?

— Не ведаю, што для мяне змянілася: я стаўлюся да тэатра гэтаксама, як і заўсёды. Мусіць, мне ўласцівая гіперадказнасць, незалежна ад статусу. І да сябе я патрабавальная была заўсё-ды: гэта не дае магчымасці рас-слабіцца і заставацца на нейкім адным узроўні — наадварот, падштурхоўвае імкнуцца да ча-госьці новага, шукаць, удаска-нальвацца.

— Ці быў спектакль, які даў-ся вам найбольш складана? Ці ў прынцыпе ўсе задачы выра-шальныя, і чым больш складана, тым больш цікава?

— Усё складана напачатку, па-куль ты не заглыбіўся і не пачаў жыць у гэтым асяроддзі. У мяне ёсць глыбокае адчуванне, што па-стаўці можна ўсё.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Кінакрокі

Даніна нямому кіно і падрыхтоўка да «Лістапада»

Кінематаграфісты распавялі пра свае праекты ў юбілейны год

Сярод сёлетніх важных культурных падзей — юбі-лей беларускага кіно. Сто гадоў таму, 17 снежня 1924 года, выйшла пастанова Савета народных ка-місараў «Пра кінавытворчасць у БССР» і ў той жа дзень было створана Дзяржаўнае ўпраўленне па справах кінематографа і фатаграфіі пад назвай «Белдзяржкіно». Сённяшнія пераемнікі пачыналь-нікаў беларускага кіно з нагоды векавога юбілею рыхтуюць шматлікія цікавыя праекты.

Генеральны дырэктар кінастудыі «Беларусь-фільм» Юрый Аляксей распавеў пра той плён кіна-студыі, які гледачы ацэняць сёлета. Гэта каля два-наццаці дакументальных фільмаў, што знаходзяцца ў вытворчасці. Сярод іх — стужкі пра нашых герояў-сучаснікаў Аляксея Талаю і Аляксандра Мядзведзя, а таксама фільм пра генацыд беларускага народа. Тэма вайны вельмі запатрабаваная, Юрый Аляксей запэўніў: «Мы не стомімся нагадаць усяму свету, як гэта было». Сярод фільмаў на ваенную тэматы-ку ён згадаў нядаўна выпушчаны ў пракат фільм «Час вярнуцца», прысвечаны аперацыі «Баграціён» і беларускім партызанам. Безумоўна, глядач чакае фільм «Чорны замак». Ён зняты па матывах рамана Уладзіміра Караткевіча, але там паказана сучасная Беларусь. Фільм выйдзе на экраны ў снежні, у най-бліжэйшы час плануецца таксама яго адпраўка на міжнародны кінафестываль у Індыю.

Юрый Аляксей адзначыў, што нядаўна беларускія кінематаграфісты ўзялі ўдзел у фестывалі ў Мумбаі, завязаліся кантакты. Цяпер калегі з Індыі прыехалі на «Беларусьфільм», вядуцца перагаворы пра су-працоўніцтва. Пачне здзяйсняцца і сумесны беларус-ка-кітайскі праект — мастацкі фільм. Яго сцэнарый ужо напісаны, цяпер яго разглядаюць, хутка ў Мінск прыедзе дэлегацыя з Кітая. Такім чынам рэалізуецца беларуска-кітайскі дагавор, які падпісалі ў мінулым годзе на XXIX фестывалі «Лістапад». Вядуцца пе-рагаворы наконт фільма «Бацька Мінай», які будзе зняты сумесна з расіянамі, у Беларусь прыехаў вядо-мы прадзюсар і акцёр Ігар Угольнікаў. У вытворчасці знаходзяцца і чатыры анімацыйныя фільмы. Сёлета выйдзе першы беларускі 3D-мультфільм пад рабо-чай назвай «Песня Сірын».

Да стагоддзя беларускага кіно прымеркавана прэм'ера фільма «Дэманстратар». Стужка распа-вядзе пра першыя крокі кіно на тэрыторыі Беларусі. Рэжысёр фільма Яўген Сяцко так ахарактарыза-ваў свой фільм: «Няма лепшай ідэі, чым распавес-ці пра нямое кіно ў стылістыцы нямога кіно». Ідэя спадабалася ўсёй здымачнай групе. Сюжэт — пра тое, як на пачатку XX стагоддзя прадпрымальнік Рыхард Штрэмер прыехаў на Беларусь і паспра-баваў тут здымаць і дэманстраваць фільмы. Рэ-жысёр вызначыў жанр як «салонную меладраму з напалам жарсцяў». Стужка даўжынёй у 26 хвілін, у ёй пераплецення і мастацкі вымысел, і дакумен-тальныя кадры.

Выканаўца ролі Рыхарда Штрэмера акцёр Аляк-сандр Дзешчыц раскажаў, што творчы працэс філь-ма быў вельмі цікавы, усіх здзівіў незвычайны сім-біёз — мінулае і сучаснасць, гульня артыстаў і хро-ніка. Тое ж пацвердзіла асістэнт рэжысёра Марына Данейкіна: усё было весела, па-творчаму, у фільме цудоўная каманда і цудоўныя лакацыі. Фільм, на яе думку, закрane сэрцы беларусаў, раскажа пра невя-домыя старонкі гісторыі. Убачыць яго можна будзе да канца года ў кінатэатрах, потым на тэлебачанні. Натуральна, выйдзе і на стрымінгавыя пляцоўкі. Будуць арганізаваны творчыя сустрэчы са здымач-най групай.

Сярод значных падзей — кінафестываль «Ліста-пад». Выканаўчы дырэктар кінафестывалю Алеся Рулькова нагадала, што ў гэтым годзе кінафорум юбілейны, таму будуць пэўныя адметнасці. Адкрыц-цё і закрыццё пройдзе на сцэне Палаца Рэспублікі. Заяўкі на ўдзел паступілі са 114 краін, камісія адгля-дае фільмы, але заяўкі прымаюцца яшчэ да 1 верас-ня. Ёсць змены і ў пераліку кінатэатраў, якія стануць пляцоўкамі для праглядаў. Галоўнай будзе кінатэ-атр «Перамога», які сёлета адкрыўся пасля рэкан-струкцыі. Дарэчы, цяпер там ёсць зала на 24 месцы, прызначаная для паказу дакументальнага кіно. Як пляцоўкі фестывалю будуць задзейнічаны таксама мінскія кінатэатры «Мір», «Цэнтральны», «Піянер», «Беларусь».

Людміла ІВАНОВА.

Новыя кнігі

«Сямейнае чытанне» дае казачны ўрок

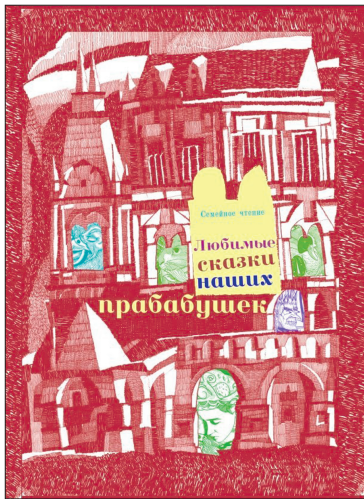
Беларускія і рускія народныя казкі сабраны пад адну вокладку

У выдавецтве «Мастацкая літа-ратура» пабачыла свет унікальная па задуме і афармленні кніга — «Любімыя казкі нашых праба-буль». Разам сабраны беларускія народныя казкі ў апрацоўцы Алеся Якімовіча і рускія народныя казкі ў апрацоўцы Аляксея Талстога.

Укладальнік выдання, выпуск якога ажыццёўлены па замове Мі-ністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь у серыі «Сямейнае чы-танне», — вядомы беларускі каз-каз, прэзідэнт, дзіцячы пісьменнік, пе-ракладчык Алесь Бадак. У якасці афармлення ёмістага тома, стар-онкі якога бацькам, дзядулям

і бабулям, ды і самім маленькім чытачам можна гартаць літа-ральна цэлую зіму, выкарыстаны ілюстрацыі знакамітых, аўтары-тэтных кніжных графікаў Белару-сі — Юрыя Алісевича, Уладзіміра Басалыгі, Таццяны Беразенскай, Анатоля Волкава, Вячаслава Ва-лынца, Мікалая Гуцёва, Міхаіла Дайлідава, Барыса Заборава, Пятра Калініна, Алены Лось, Ка-цярыны Першынай, Валянціна Ціхановіча, Анатоля Тычыны, Та-мары Шэлест і іншых таленавітых творцаў.

Кніга «Любімыя казкі нашых прабабуль» выдадзена на рускай

мове. Беларускія народныя каз-кі ў апрацоўцы Алеся Якімовіча пададзены ў перакладзе на рус-кую Рыгора Петнікава. У зборніку разам сабраны 28 твораў, многія з якіх вядомы і па мультыпліка-цыі, кінематографу. Тыраж кнігі, аддрукаванай на Паліграфічным камбінаце імя Якуба Коласа, — 1700 экзэмпляраў.

Набыць «Любімыя казкі нашых прабабуль» можна па ўсёй краіне ў кнігарнях ААТ «Белкніга» і ў мін-скай кнігарні «Акадэмікніга» па ад-расе: праспект Незалежнасці, 72. Прыемнага чытання! Шчаслівага знаёмства з казачным жыццём розных часін!

Мікола БЕРЛЕЖ.

